

Mnenje Odbora regij „Povečanje energijske učinkovitosti z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami“

(2009/C 76/11)

ODBOR REGIJ

- opozarja, da je obvladovanje podnebnih sprememb eden najpomembnejših političnih izzivov, s katerimi se bodo soočale lokalne in regionalne oblasti v prihodnjih letih;
- meni, da je za doseg visoko zastavljenih ciljev za leto 2020 treba zagotoviti, da so rešitve na podlagi IKT na voljo in se v celoti izvajajo;
- poudarja, da imajo IKT pomembno vlogo pri izvajanju strategije EU za trajnostni razvoj. Te tehnologije namreč pozitivno vplivajo na razvoj z novimi tehnološkimi in komercialnimi inovacijami ter spodbujajo strukturne spremembe pri uporabi naravnih virov z najracionalnejšimi in najčistejšimi postopki;
- poudarja dejstvo, da ogromen potencial IKT za izboljšanje energijske učinkovitosti krepi evropsko konkurenčnost ter izboljšuje poslovne priložnosti na lokalni in regionalni ravni;
- poudarja, da imajo lokalne in regionalne oblasti na voljo več instrumentov, s pomočjo katerih lahko v celoti izkoriščajo možnosti, ki jih ponujajo IKT za obvladovanje podnebnih sprememb, kot so na primer odgovornosti in pooblastila na področju prostorskega načrtovanja, oskrbe z energijo, gradbeništva in prometa;
- predlaga, da bi v povezavi z evropskim dogodkom o energijski učinkovitosti lahko pripravili razstavo in natečaj za lokalne in regionalne oblasti o najboljših projektih energijske učinkovitosti s podporo IKT, in je pripravljen sodelovati pri razstavi in samem dogodku; ter da Komisija skupaj z Odborom regij in drugimi zainteresiranimi stranmi pripravi praktični vodnik o tem, kako lahko lokalne in regionalne oblasti uporabijo IKT v svojih načrtih s področja podnebnih sprememb.

Poročevalec: Risto KOIVISTO (FI/PES), predsednik regionalnega sveta Tampereja

Referenčni dokument

Povečanje energijske učinkovitosti z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami
COM(2008) 241 konč.

POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Splošna priporočila

1. opozarja, da je v svojih zadnjih mnenjih opredelil obvladovanje podnebnih sprememb kot enega najpomembnejših političnih izzivov, s katerimi se bodo soočale lokalne in regionalne oblasti v prihodnjih letih;
2. podpira cilje, ki jih je opredelil Svet, da se do leta 2020 zmanjšajo emisije za 20 % v primerjavi z letom 1990, da se poveča delež obnovljivih virov energije v celotni porabi energije v EU na 20 % in da se doseže 20-odstotni prihranek pri porabi energije v EU v primerjavi s predvideno porabo;
3. tako kot Komisija meni, da je za dosego visoko zastavljenih ciljev za leto 2020 treba zagotoviti, da so rešitve na podlagi IKT na voljo in se v celoti izvajajo;
4. poudarja svoje prejšnje stališče, da je treba energijsko učinkovitost obravnavati prednostno pri sprejemanju vseh odločitev evropske energetske politike. Zato z zadovoljstvom ugotavlja, da Evropska komisija v sporočilu navaja, da želi uporabiti IKT za povečanje učinkovitosti pri proizvodnji energije, distribuciji in trgovanju;
5. ker je v svojih mnenjih o nedavnih pobudah Komisije i2010 posebej opozoril na socialne in ekonomske razsežnosti IKT, z zadovoljstvom ugotavlja, da Komisija sedaj upošteva okoljske vidike informacijske družbe;
6. poudarja, da imajo IKT pomembno vlogo pri izvajanju strategije EU za trajnostni razvoj. Te tehnologije namreč pozitivno vplivajo na razvoj z novimi tehnološkimi in komercialnimi inovacijami ter spodbujajo strukturne spremembe pri uporabi naravnih virov z najracionalnejšimi in najčistejšimi postopki;
7. poudarja dejstvo, da ogromen potencial IKT za izboljšanje energijske učinkovitosti krepi evropsko konkurenčnost ter izboljšuje poslovne priložnosti na lokalni in regionalni ravni.

Vloga lokalnih in regionalnih oblasti

ODBOR REGIJ

8. je prepričan, da se je Komisija pravilno odločila, ko je posebno pozornost namenila sodelovanju z mestnimi naselji in

njihovemu prispevku pri potrjevanju in preizkušanju idej, ter meni, da je to popolnoma v skladu s preteklimi ugotovitvami Odbora o strategiji i2010;

9. meni, da ravno uprava na lokalni in regionalni ravni zaradi praktičnih potreb lahko pripravi najustvarjalnejše in najbolj inovativne pobude v podporo strategiji EU i2010;

10. poudarja, da imajo lokalne in regionalne oblasti na voljo več instrumentov, s pomočjo katerih lahko v celoti izkoriščajo možnosti, ki jih ponujajo IKT za obvladovanje podnebnih sprememb, kot so na primer odgovornosti in pooblastila na področju prostorskega načrtovanja, oskrbe z energijo, gradbeništva in prometa;

11. ugotavlja, da lokalne in regionalne oblasti že zdaj obsežno uporabljajo IKT pri mnogih dejavnostih z učinkom zmanjšanja porabe energije in emisij, kot so na primer:

- javna razsvetljava. Za vklop razsvetljave za določen čas na nepokritih športnih objektih se na primer lahko uporabljajo besedilna sporočila ali internet, ulično razsvetlavo pa je mogoče uravnati avtomatično v skladu s spreminjajočimi se potrebami;
- uravnavanje ogrevanja, prezračevanja in razsvetljave v stavbah. Tehnologija ima zlasti pomembno vlogo v stavbah, ki porabijo veliko energije, kot so plavalni objekti;
- daljinski nadzor stavb in drugih javnih prostorov. To zagotavlja tudi podatke o uporabi energije v stavbah in spremembe v zvezi s tem;
- okolju prijaznejši sistemi za nadzor prometa, npr. semaforji, ki se odzivajo na spremembe prometnih tokov, in sistemi, ki zagotavljajo podatke o prometnih zastojih;
- povečanje konkurenčnosti javnega prometa. Mnoge lokalne oblasti že zagotavljajo informacije o voznem redu v realnem času prek sistemov za določanje položaja in prodajajo vozovnice prek interneta;

- razvoj lokalne logistike. IT je mogoče uporabiti za kombiniranje prevozov in različnih mobilnih storitev znotraj lokalnega območja, pri čemer se zmanjšajo emisije in optimizirajo prevozne poti na okolju prijazen način;
- povečanje ozaveščenosti potrošnikov. Daljinsko merjenje je mogoče uporabiti za zagotavljanje podatkov potrošnikom v realnem času, kar prek interakcije izboljšuje energijsko učinkovitost in zmanjšuje emisije;
- proizvodnja in distribucija energije, kjer se IT že uporablja za nadzor postopkov;

12. podpira predlog Komisije, da se podjetjem IKT dodeli vodilna vloga na tej stopnji strukturnih sprememb, katere namen je zmanjšati ekološki odtis IKT;

13. poudarja tudi velike možnosti, ki jih IKT nudijo lokalnim in regionalnim oblastem za povečanje produktivnosti, izboljšanje storitev in hkrati zmanjšanje porabe energije in emisij. Vendar so pogosto pogoj za sposobnost izkoriščanja teh možnosti korenitejše strukturne reforme upravnih postopkov, kot na primer:

- več dela na daljavo s povečanjem fleksibilnosti dela;
- prehod s papirnih dokumentov na elektronsko obdelavo zadev ob hkratni reformi notranjih in zunanjih postopkov;
- zagotavljanje široke palete storitev različnih sektorjev in organizacij na enem mestu, ki je blizu javnosti in lahko nudi podrobnejše strokovno znanje in npr. tolmačenje prek videokonferenc;

14. izjavlja, da se evropske lokalne in regionalne oblasti in njihove mreže veselijo sodelovanja pri procesu posvetovanja in partnerstva o IKT na področju energijske učinkovitosti ter širjenja dobre prakse;

15. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami pripravi ustrezne modele financiranja, ki upoštevajo tudi potrebe lokalnih in regionalnih oblasti, ter določi energijsko učinkovitost na splošno in zlasti rešitve, ki temeljijo na IKT, za prednostno področje za vse vire financiranja.

Druge ugotovitve

ODBOR REGIJ

16. meni, da bi morale biti področje prometa kljub dejstvu, da že poteka več pobud, vključeno v sporočilo kot eno od osrednjih področij v začetni fazi, saj nudi ogromen potencial za varčevanje z energijo in mnoge možnosti za uporabo IKT ter je ključnega pomena z vidika lokalne in regionalne uprave;

17. se strinja s Komisijo, da je pomembno podpreti razvoj računalnikov, ki porabijo manj energije, ter poziva Komisijo k vlaganju v razvoj metod, ki omogočajo učinkovitejšo energetsko predelavo toplotne energije, ki nastane v velikih računalniških prostorih;

18. poleg potenciala energijske učinkovitosti IKT, ki ga poudarja Komisija, opozarja na pomemben vpliv izdelave, transporta in uničenja proizvodov IT na ekološki odtis sektorja ter meni, da je treba poskusiti ta vpliv omejiti s prostovoljnimi sporazumi in po potrebi z zakonodajo;

19. predlaga pripravo splošnih smernic za razvoj raziskav o energijski učinkovitosti na podlagi IKT, tako da bo lažje združiti razdrobljene evropske, nacionalne in regionalne vire za dosego skupnih ciljev;

20. poudarja pomen raziskav, ki se odzivajo na potrebe potrošnika, in meni, da je pogoj za njihov uspeh tesno sodelovanje med znanstvenimi raziskavami, IKT in drugimi podjetji, energetskimi podjetji, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter potrošniškimi organizacijami;

21. glede na velik pomen lokalnih in regionalnih oblasti na področju energijske učinkovitosti, poziva, naj se jim dodeli ključna vloga v okvirnem programu EU za raziskave ter v podobnih nacionalnih okvirnih programih in predvsem v večjih pilotnih projektih za sledenje ekološkega odtisa IKT, ki so omenjeni v sporočilu;

22. je zaskrbljen, da kljub pomembnosti zadeve ni bilo dovolj vloženega v uvajanje inovacij v obliki izdelkov in storitev za množični trg, ter ugotavlja, da lokalne in regionalne oblasti poleg tega, da imajo vlogo pionirja pri izkoriščanju inovacij, lahko nudijo podjetjem v tem sektorju pozitivno gospodarsko okolje;

23. meni, da je pomanjkanje skupnih standardov velik problem z vidika rasti trga, zlasti na tehnoloških področjih, ki so tesno povezana z lokalno in regionalno upravo, kot npr. pametni nadzorni sistemi za stavbe, nadzor razsvetljave in prometni sistemi. Pomanjkanje standardov onemogoča tehnično povezljivost, omejuje konkurenčnost na trgu in otežuje javna naročila;

24. poudarja, da na prednostnih področjih, ki jih omenja Komisija, ni standardnih metod merjenja, s pomočjo katerih bi lokalne in regionalne oblasti lahko ocenile uporabnost različnih rešitev;

25. ugotavlja, da je razpršena proizvodnja energije na lokalni in regionalni ravni primerna z vidika proizvodnje energije in varnosti oskrbe ter nudi možnost kombiniranja različnih načinov proizvodnje. Zato izrecno podpira načrt Komisije za večjo izmenjavo informacij in dobre prakse v novih poslovnih modelih za porazdeljeno proizvodnjo na podlagi IKT ter za vlaganje v ustrezne raziskave in razvoj;

26. poudarja, da sporočilo ne omenja spodbujanja zelenih IKT v javnih naročilih in poziva k razvoju postopkov, s katerimi bi lokalne in regionalne oblasti lažje dale prednost energijski učinkovitosti v javnih naročilih, zlasti v predkomercialnem postopku javnih naročil, in s tem povezanim razvojem IKT;

27. pozdravlja pričakovanje, ki ga Komisija izraža v sporočilu, o tesnem sodelovanju z Odborom regij in predlaga, da

- bi v povezavi z evropskim dogodkom o energijski učinkovitosti lahko pripravili razstavo in natečaj za lokalne in regionalne oblasti o najboljših projektih energijske učinkovitosti s podporo IKT, in je pripravljen sodelovati pri razstavi in samem dogodku;
- Komisija skupaj z Odborom regij in drugimi zainteresiranimi stranmi pripravi praktični vodnik o tem, kako lahko lokalne in regionalne oblasti uporabijo IKT v svojih načrtih s področja podnebnih sprememb;

28. predlaga, da v prihodnjem sporočilu o IKT in okolju, predvidenem spomladi 2009, Komisija:

- razširi temo sporočila z energijske učinkovitosti na trajnostni razvoj;
- sporočilu priloži konkreten akcijski načrt s konkretnimi cilji, ukrepi in roki;
- vključi nova področja, vsaj promet, in potrebe po spremembah praktičnih postopkov javne uprave;
- upošteva vlogo in potrebe lokalne in regionalne uprave.

Glavna stališča Odbora regij

29. Kot je Odbor že poudaril v preteklosti, morata biti energijska učinkovitost in večja uporaba obnovljivih virov energije temeljna sestavina evropske energetske politike. Večje naložbe v IKT, ki spodbujajo energijsko učinkovitost, lokalnim in regio-

nalnim oblastem omogočajo obvladovati podnebne spremembe, povečati razpršeno proizvodnjo energije in zmanjšati porabo energije ter prinašajo nove poslovne priložnosti za lokalna podjetja.

30. Odbor pripisuje velik pomen načrtom Komisije, da uporabi izkušnje mestnih skupnosti pri potrjevanju in preizkušanju idej ter da sodeluje z njimi ter obstoječimi mrežami lokalnih in regionalnih oblasti. Ker imajo lokalne in regionalne oblasti mnogo vlog (npr. regulativnega organa, potrošnika, ponudnika storitev, uporabnika in dobavitelja energije, pobudnika, strokovnjaka in oblikovalca smernic), imajo mnogo razlogov, da brez zadržkov podprejo polno izkoriščanje IKT v okviru prizadevanj za povečanje energijske učinkovitosti. Odbor si bo prizadeval in uporabil vsa sredstva, ki so mu na voljo, za povečanje ozaveščenosti o teh možnostih med mestnimi skupnostmi in mrežami lokalnih in regionalnih oblasti ter jih bo spodbudil k sodelovanju v partnerskem procesu.

31. Odbor upa, da bo Komisija vložila več prizadevanj v uvedbo standardov na tem področju, da bodo imele lokalne in regionalne oblasti dostop do izdelkov z boljšo povezljivostjo. Tudi standardizacija in merila kakovosti prispevajo h krepitvi konkurence na trgu in oblastem lajšajo nakup energijsko učinkovitih izdelkov.

32. V okviru skupne odgovornosti za okolje bi lahko lokalne in regionalne oblasti s podporo EU in držav članic utirale pot in z uporabo IKT za izboljšanje energijske učinkovitosti dale zgled ostalim. Ta vloga pionirja bi lahko vključevala tudi sklenitev novega partnerstva z družbami IKT in energetskimi podjetji za energetske racionalne javne stavbe, uvedbo racionalne razsvetljave na javnih mestih ter večjo energijsko učinkovitost v upravi in pri opravljanju storitev.

33. Odbor predlaga, da bi Evropska komisija lahko v naslednjem sporočilu o tej temi objavila akcijski načrt EU za uporabo IKT za spodbujanje trajnostnega razvoja. Odbor meni, da je nujno, da splošna analiza zajema tudi promet in da so v akcijski načrt vključeni tudi obsežna e-strategija za zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida, količinski cilji za posamezne sektorje za te emisije in ukrepi, ki jih morajo sprejeti EU in države članice za doseganje teh ciljev, ter opredelitev kazalnikov za spremljanje napredka.

V Bruslju, 27. novembra 2008

Predsednik
Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE